

**Niezależny Samorządny Związek Zawodowy
Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa
Zarząd Główny w Warszawie**

Zespół Penitencjarny przy Zarządzie Głównym NSZZFiPW

L.dz. 2/2026

Czarne, dnia 20 lutego 2026 r.

**Pan płk Filip Skubel
Dyrektor Biura Penitencjarnego
CZSW w Warszawie**

Zgodnie z przyjętym na naszym pierwszym spotkaniu z dnia 4 lutego 2026 r. ustaleniem poniżej przesyłam zagadnienia, którymi chcielibyśmy się zająć w pierwszej kolejności w trakcie spotkania Zespołu Penitencjarnego działającego przy Zarządzie Głównym NSZZFiPW, które jak ustaliliśmy ma się odbyć z udziałem Pana Dyrektora w dniu 9 marca 2026 r. w Centralnym Zarządzie Służby Więziennej w Warszawie.

1. Stoimy na stanowisku, że wydane polecenia dotyczące zakazu pozostawiania całej populacji osadzonych samotnie w celach oraz innych pomieszczeniach nie objętych systemem monitoringu w znaczącym stopniu utrudnia wykonywanie obowiązków służbowych, głównie przez funkcjonariuszy pionu penitencjarnego oraz ochronnego. Takie podejście do zagadnienia w naszej ocenie stoi również w sprzeczności z innymi zapisami kodeksowymi i przepisami niższego rządu, przywołać można tutaj art. 110§1 kkw., gdzie jasno dopuszcza się zakwaterowanie w celi pojedynczej - ten sam artykuł precyzyjnie określa normę metrażową przypadającą na jednego osadzonego, co w sytuacjach dokwaterowania kolejnego osadzonego, który nie może pozostawać samotnie może łamać ten zapis. Również Instrukcja nr 4/24 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z 17 października 2024 r., w sprawie zapobiegania samobójstwom osób pozbawionych wolności dość jasno kategoryzuje osadzonych i mówi, których należy objąć szczególną uwagą i nie pozostawiać w celach i innych pomieszczeniach samotnie - § 5 ust. 1 pkt 7 i 8 oraz § 13 jasno precyzuje tą kwestię. Należy tutaj wspomnieć, że zasadą generalną określoną w kkw. jest czynienie starań w zapobieganiu wzajemnej demoralizacji osadzonych opisaną m.in. w art. 82 kkw. W sytuacji kiedy celem nadrzędnym staje się nie pozostawienie osadzonego samotnie może dochodzić niepożądanych interakcji pomiędzy nimi. Z informacji jakie do nas docierają osadzeni znając wymagania dotyczące zakazu pozostawiania ich samotnie w miejscach przebywania z premedytacją wykorzystują taki stan rzeczy inicjując nawiązywanie nielegalnych kontaktów, czy podejmując działania godzące w porządek i bezpieczeństwo jednostek penitencjarnych. Chcielibyśmy również powołać się na zasadę humanitaryzmu w trakcie wykonywania kary pozbawienia wolności i prawa osadzonych, które często z racji przywoływanego polecenia bardzo często są ograniczane. W tej sprawie swoje stanowisko zajął również Rzecznik Praw Obywatelskich do czego odnosiło się kierownictwo służby: <http://bip.brpo.gov.pl/pl/content/gdy-wspolosadzeni-wychodza-z-celi-nie-wolno-samemu-w-niej-pozostac-wystapienie-adama> https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/202112/Do_DGSW_osadzeni_sami_cela_21.06.2021.

[pdf https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2021-12/Odpowiedz_SW_22.11.2021_0.pdf](https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2021-12/Odpowiedz_SW_22.11.2021_0.pdf)

Na końcu naszej argumentacji chcielibyśmy przywołać polecenie Dyrektora Generalnego opisane w piśmie sygn. BPK-I.0220.45.2024 z 19 kwietnia 2024 r., które stanowczo odwołuje wszystkie do tamtej pory wydane polecenia i określa ich czas obowiązywania na 31 października 2024 r.

2. Wnosimy o wykreślenie polecenia opisanego w § 11 ust. 1 Zarządzenia DG nr 57/25 z dnia 22.07.2025 r. ws gospodarki żywnościowej w jednostkach organizacyjnych SW (mowa w nim o kwaterowaniu osadzonych zatrudnionych „przy żywności” wyłącznie z osadzonymi mającymi badania sanitarno-epidemiologiczne). Polecenie to wydaje się wysoce nietrafne i poważnym stopniu znacząco zaburza oraz utrudnia proces właściwego rozmieszczenia osadzonych. Przy dużej rotacji populacji i innych ważnych względach branych pod uwagę przy rozmieszczaniu, wprowadzenie kolejnego wymogu w naszej ocenie jest nieracjonalne i pozostaje trudne do realizacji. Nie bez znaczenia pozostaje tutaj prawo do zachowania tajemnicy lekarskiej i trudność w uzyskaniu wiedzy medycznej przez pion penitencjarny odpowiedzialny za osadzenie. Ponadto, na każdym z nas ciąży obowiązek traktowania innych jako potencjalnych nosicieli wirusów i chorób. Co więcej posiadanie przez osadzonego badań („aktualne orzeczenie lekarskie”, to mało precyzyjne stwierdzenie) nie wyklucza, nosicielstwa salmonelli, czy innego wirusa.
3. Sprzeciwiamy się powszechnej praktyce nakładania na wychowawców przez kierowników działów penitencjarnych oraz innych przełożonych obowiązku dokumentowania w CBDOPW innych rozmów niż te określone w § 37 ust. 2 i 3 oraz § 46 ust. 1 i 2 Zarządzenia nr 103/24 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 27 grudnia 2024 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz czynności funkcjonariuszy i pracowników działów penitencjarnych i terapeutycznych oraz działów penitencjarnych. W odczuciu podwładnych wydawanie takich poleceń jest wyrazem całkowitego braku zaufania do podległej kadry w myśl zasady, skoro nie ma w systemie, to znaczy, że nie została przeprowadzona. Taki stan rzeczy, przy zwielokrotnionej ilości innych dodatkowych obowiązków wymusza na kadrze penitencjarnej stosowanie gotowych i ustrukturyzowanych szablonów, co często ma wpływ na stosowanie sztampowych notatek, które nie są wartością dodaną i w żaden sposób nie zwiększają wiedzy osobopoznawczej, a dodatkowo utrudniają skupienie uwagi na istotnej wiedzy niezbędnej do prowadzenia właściwych oddziaływań.
4. Wnosimy o unormowanie dostępu mł. wychowawców do szkoły oficerskiej. W tej przestrzeni od wielu lat utrzymuje się ogromna zapaść. Ponadto zauważyć należy ogromny deficyt w szkoleniach specjalistycznych całej kadry penitencjarnej, od której wymaga się prowadzenia coraz to większej ilości programów resocjalizacyjnych. Dodatkowo deficyt szkoleń ogranicza możliwości uzyskania awansu stanowiskowego.
5. Respektowanie przez przełożonych właściwej liczby osadzonych w grupie wychowawczej (wychowawca, psycholog, funkcjonariusz lub pracownik ds zatrudnienia osadzonych) opisanych w § 96 ust. 3 pkt 1-3 Zarządzenia nr 103/24.
6. Kumulacja dodatkowych obowiązków służbowych i zadań nakładanych na wychowawców, np. doprowadzanie osadzonych na zajęcia FERS, realizacja widzeń, kontrola zatrudnienia, obciążanie prowadzeniem czynności sprawdzających i wyjaśniających, prowadzenie archiwum, wykonywanie przez wychowawców czynności niezwiązanych bezpośrednio z procesem resocjalizacji, to niestety stała praktyka w większości jednostek penitencjarnych. Wychowawcy są często zobowiązani do realizacji zadań kontrolnych i weryfikacyjnych, które nie stanowią elementu oddziaływań penitencjarnych, ani pracy resocjalizacyjnej. Podkreślenia wymaga fakt, że podczas wykonywania tych czynności wychowawcy nie są zwalniani z realizacji swoich podstawowych obowiązków w oddziałach mieszkalnych. Oznacza to, że równolegle zobowiązani są do prowadzenia oddziaływań penitencjarnych, dokumentowania pracy, sporządzania opinii, realizowania rozmów indywidualnych oraz bieżącego reagowania na sytuacje wychowawcze. W praktyce prowadzi to do nadmiernego

obciążenia obowiązkami, obniżenia efektywności pracy wychowawczej oraz ryzyka popełnienia błędów wynikających z przeciążenia zadaniami.

Stoimy na stanowisku, że pomimo wprowadzonej wiele lat temu struktury oddziałów penitencjarnych i wyzadaniowaniu do realizacji poszczególnych zadań konkretne pionki służby, wciąż w wielu jednostkach funkcjonuje synonim wychowawcy w postaci gospodarza oddziału, odpowiedzialnego za wszystkie obszary funkcjonowania jednostki penitencjarnej.

W związku z powyższym zasadne jest jednoznaczne określenie zakresu obowiązków wychowawców oraz wyeliminowanie praktyki powierzania im czynności należących do innych stanowisk służbowych, a także zapewnienie takich rozwiązań organizacyjnych, które umożliwią realne wykonywanie podstawowych zadań wychowawczych.

7. Pomysł ponownego wprowadzenia Książki Przebiegu Służby Oddziałowego to krok wstecz. Dodatkowo wg opracowanego wzoru, np. oddziałowy wpisuje usterki, a obowiązek zapoznania się z nimi (w domyśle zajęcia się sprawą ich usunięcia) ma wychowawca oraz inspektor działu ochrony – nie ma tego obowiązku kwatermistrz).

Przewodniczący Zespołu Penitencjarnego
przy Zarządzie Głównym NSZZFiPW

/-/ Adam Opicz

Wykonano w 1 egz.

Pan płk Filip Skubel Dyrektor Biura Penitencjarnego CZSW w Warszawie, przesłano e-mailem: Filip.Skubel@sw.gov.pl

Do wiadomości:

Pan Kamil Bachanowicz Przewodniczący Zarządu Głównego NSZZFiPW, przesłano e-mailem: nszzfipw@nszzfipw.org.pl